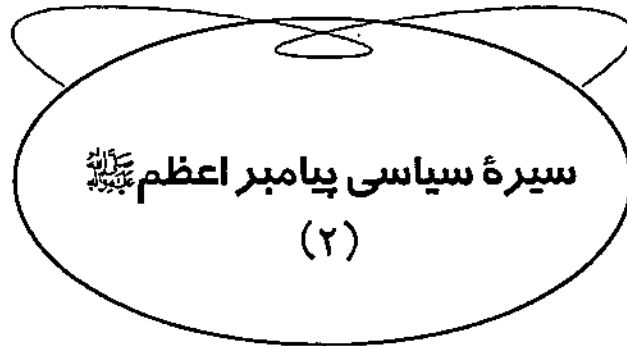

هادی دوست محمّدی

سیره سیاسی پیامبر اعظم ﷺ

(۲)

در شماره گذشته (بهمن سال ۱۳۸۵)، در آغاز بحث سیره سیاسی پیامبر اعظم ﷺ نخست تعریف سیاست را ارائه کردیم و با تأکید بر جدایی ناپذیری دین (اسلام) و سیاست، شبهه جدایی دین از سیاست را پاسخ گفتیم. و اینک در این شماره، به بررسی سیره آن حضرت می پردازیم.

مروّری کوتاه به بیست و سه سال رسالت

را نیز یاد داده است. سیره آن حضرت را در این مدّت می توانیم در چند موضوع به طور فشرده و به صورت فهرستی کوتاه خلاصه کنیم، که زیربنای اسلام ناب محمّدی و راه خوشبختی جهانیان است!

الف. ایجاد ایمان و عقیده به مبدا

پیامبر اعظم ﷺ در مدت بیست و سه سال ابلاغ رسالت الهی و نجات گرانه اش، همه آنچه را که برای خوشبختی، کمال، آسایش و آرامش انسان نقش داشته، به جهانیان ارائه داده و همه آنچه را که برای تکامل و سعادت انسان، چه در بعد مادی و چه در جهت معنوی، زبانی داشته است، نشان داده و راههای وصول به آن و جلوگیری از این

آفرینش و خدائش یگانه —
در سیره همه پیامبران الهی، یکی
از مسلمات، ارائه این نظریه است که:
«سرچشمه همه زیباییها، توحید و
ریشه همه ناپاکیها، شرک به خدای

متعال است».
به همین جهت
همه انبیا،
به ویژه رسول
اکرم ﷺ از
آغازین روز
بعثت، راه
پیروزی و
رستگاری
انسان را در
ایمان به خدا و
مبارزه با شرک
دانسته و
کوشیده اند تا

توجه دادن به معاد، یعنی
اینکه انسانها به این حقیقت
قطعی و مسلم آگاه شوند که جهان،
بی هدف نیست و مرگ، آخر حیات
انسانی نیست، بلکه دنیا مقدمه ای
برای جهان دیگر و آخرت؛ در طول
و ادامه زندگی دنیوی است و تمام
اعمال و رفتارها در زندگی دنیوی،
نقش اساسی در جهان پس از مرگ
دارد و به تمام کارهای انسان
رسیدگی خواهد شد. «مؤثرترین
ضامن اجرایی برای انجام
تکالیف و وظایف انسانی
انسانها».

انسان را به این حقیقت مسلم و قطعی
راهنمایی کنند و با شعار «قولوا لا اله الا
الله تفلحوا»، قلوب آدمیان را مالا مال از
عشق، معرفت، یقین، باور و ایمان

بنمایند که این سرچشمه زلال و
جوشان، موجب حیات و زندگی
جاودانه و پیروزی و رستگاری خواهد
بود. «اولئک کتب فی قلوبهم الايمان و
ايدهم بروح منه...» (۱). «خدا ایمان را در
صفحه دل آنان نوشته و به وسیله
روحی از خود، مؤمنان را تأیید و
تقریب کرده است».

خداوند عامل همه
پیروزیها، موفقیتها و نجات
را، تنها ایمان دانسته، در ادامه
آیه فوق می فرماید:

«وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا،
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ
أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ».

«خداوند آنان را در باغها
داخل می کند که نهراها از زیر

درختان و قصرهایش جاری است
جاودانه در آن می مانند و خدا از آنها

سیره سیاسی پیامبر اعظم ﷺ

پیامبر اعظم ﷺ با این سیره و روش قیام کردند.

ب. اعتقاد به معاد و رستاخیز

رسول اکرم ﷺ در سیره خود، برای آغاز زندگی انسان‌ها، شجره طیبه ایمان را غرس کرده است، آنگاه برای بارورتر شدن این نهال توحید، قدم بعدی را برداشته، آنان را به سرانجام زندگی دنیایی و ادامه آن در جهان آخرت، آگاه کرده است. اعتقاد به معاد و رستاخیز و چشیدن پاداش و کیفر اعمال، در طول اعتقاد به توحید و معرفت الهی است و از این طریق، موضوع عدالت و عدل الهی و روش عادلانه داشتن انسان و ضرورت زندگی همراه با عدالت و عدالت‌گستری، مطرح می‌گردد و تمام اعمال و حرکات انسان هدف‌مند می‌گردد و حساب شده انجام می‌گیرد:

﴿قُلِ اللَّهُ يُخَيِّكُم مِّمَّ يُمَيِّتِكُمْ ثُمَّ

۱. مانده، ۵۶.

خشنود و آنان نیز از خدا خشنودند. آنان حزب خدا هستند، هان! آگاه باشید که بدون هیچ تردید، پیروزمندان و رستگاران (واقعی و ابدی) تنها حزب خدا هستند.

در این فراز از قیام و انقلاب جهانی و رسالت خطیر خود، عامل پیروزی‌ها و رستگاری و وصول به هدف مقدس و نهایی را نشان داده است که «فان حزب الله هم الغالبون^(۱)»: «بدون تردید، حزب خدا، پیروزمندانند».

سرچشمه عدالت و عدالت‌گستری، آزادی و آزادگی، پاکی و جمال، زیبایی و کمال، مهر و دوستی، محبت و رأفت، صداقت و امانت، پایداری و استقامت، شهامت و قدرت، ایثار و عشق و شهادت و همه خوبی‌ها و زیبایی‌ها اینجا است و رسول اکرم ﷺ از اینجا آغاز کردند. مبارزه با شرک و هواپرستی، مبارزه با بی‌عدالتی، مبارزه با استعمار و استثمار، مبارزه با طغیان‌گری، مبارزه با جهل و مبارزه با همه زشتی‌ها، از اینجا نشأت می‌گیرد که

آگاه شوند که جهان، بی هدف نیست و مرگ، آخر حیات انسانی نیست، بلکه دنیا مقدمه‌ای برای جهان دیگر و آخرت؛ در طول و ادامه زندگی دنیوی است و تمام اعمال و رفتارها در زندگی دنیوی، نقش اساسی در جهان پس از مرگ دارد و به تمام کارهای انسان رسیدگی خواهد شد. «مؤثرترین ضامن

يَجْمَعُكُمْ الِى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ^(۱)».

«بگو (ای پیامبر!) خدا شما را زنده می‌کند سپس می‌میراند و پس از آن، شما را در روز قیامت جمع می‌کند، آن روز که شک و تردیدی در آن نیست و لکن بسیاری از مردم نمی‌دانند».

«وتری کُلِّ اُمَّةٍ جَائِيَةٌ كُلِّ اُمَّةٍ

تَدْعِي الِى

كِتَابِهَا الِیَوْمِ

تَجْزُونَ مَا كُتِمَ

تَعْمَلُونَ^(۲)».

و خواهی

دید که هر گروه،

امت و ملت برای

حسابرسی

چه کسی می‌تواند با یک سلسله پند و اندرز، اقامه قسط و عدل کند؟ چه کسی می‌تواند زنجیرهای اسارت و بردگی را از دست و پای انسان‌های در بند بردارد و بشکند، بی‌آنکه به تشکل و قدرتی متکی باشد؟ چه کسی می‌تواند در جهانی که وسایل نشر فرهنگ و تمدن و رسانه‌های جمعی و گروهی در دست فاسدان، مفسدان و تبه‌کاران است، اصول صحیح عدالت و آزادی و روش صحیح تعلیم و تربیت را پیاده کند و ملکات اخلاقی را در دل‌ها پرورش دهد؟!

اجرائی برای انجام تکالیف و وظایف انسانی انسان‌ها».

ج. قانون و قانون گذاری

عمل قهرمانانه دیگر رسول

اعمالشان در مجلس پرورشی جمع شده‌اند و هر گروهی به سوی پرونده و نامه عملشان خوانده می‌شوند که آن روز به پاداش و کیفر آنچه انجام داده‌اید، خواهید رسید».

توجه دادن به معاد، یعنی این‌که

انسان‌ها به این حقیقت قطعی و مسلم

۲. جائیه، ۲۸.

۱. جائیه، ۲۶.

اکرم ﷺ در ابلاغ رسالت خویش، آوردن قانون و ابلاغ قوانین و مقرراتی بود که برای وصول انسان‌ها به کمال نهایی ضرورت داشت. تمام راه‌های کمال و سعادت‌مندی انسان و نجات او از جهل، شرک، نفاق، بی‌عدالتی، تبعیض، فساد، ناپاکی و آلودگی‌های گوناگون، در این کتاب قانون ارائه شد.

قانون‌گذار این قانون، خدای عالم، حکیم و قادر؛ و مبلغ و مجری جهانی آن، رسول اکرم ﷺ است. عمل کردن به آن، تضمین‌کننده سعادت بشر می‌باشد و در این کتاب (قرآن) به تمام ابعاد وجودی انسان توجه شده است. آنچه که موجب خوشبختی است، ارائه گشته و آنچه عامل شقاوت و بدبختی انسان است، بیان گردیده است:

«... كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ...»^(۱)

«کتابی را بر تو نازل کرده‌ایم که مردم را از تاریکی‌های ظلمات به سوی روشنایی‌ها و نور هدایت کنی.»

«... وَ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَ هُدًى وَ رَحْمَةً وَ بُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ»^(۲)

«ما قرآن را به عنوان عامل تبیین و توضیح همه چیز و وسیله هدایت و رحمت، مژده، بشارت و روشنی چشم برای کسانی که آن را پذیرفته‌اند، نازل کردیم.»

«... وَ لَا زَطْبٌ وَ لَا يَابِسٌ إِلَّا فِى كِتَابٍ مُّبِينٍ»^(۳). «و هیچ تر و خشکی نیست مگر این‌که در این کتاب مبین (قرآن) موجود است.»

د. پیوند برادری و اخوت (وحدت)

در فهرست‌نمایی اعمال قهرمانانه پیامبر اعظم ﷺ در بیست و سه سال رسالت و تبیین سیره سیاسی آن حضرت، لازم است به یکی دیگر از برنامه‌های اعجاز‌آمیز او توجه عمیق نماییم.

۲. نحل، ۸۹

۱. ابراهیم، ۱

۳. انعام، ۵۹

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا
تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ
أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ
بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ
النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (۱)

و همه شما به ریسمان مستحکم
الهی و رشته دین خدا چنگ
بزنید، متفرق نشوید و از راه‌های
متفرق نروید و به یاد آورید این
نعمت بزرگ خدا را در مورد
خودتان، آن‌گاه که همه با
یکدیگر دشمن بودید، پس خدا
در میان شما مهر و الفت ایجاد و
برقرار کرد و با لطف او همگی،
برادران یکدیگر شدید در
صورتی که در پرتگاهی از آتش
بودید، پس خدا شما را نجات
داد و خدای متعال آیات خود را

این چنین برایتان بیان می‌کند تا به راه
سعادت و راستی هدایت شوید.

یا او در میان مردم می‌زیست و با
گروه‌ها، قبایل و ملت‌هایی روبه‌رو بود
که همگی به خون یکدیگر تشنه
بودند. قتل، غارت، آدم‌کشی
(دخترکشی) و انواع مفسد و حیوانیت،
جزو شعائر و فرهنگ آنان شده بود و به
سیاری از جنایات و مفسد، مباحثات
می‌کردند.

اگر سیاست از دین
جدا گردد به فرموده
امام علی علیه السلام: به
شیطنت تبدیل
می‌شود و به عنوان
وسیله و عنصری
مخرب در مسیر
منافع خودکامگان
و شیاطین
چندچهره قرار
می‌گیرد.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله با
ایجاد پیوند اخوت و برادری
بر مبنای ایمان به خدا و
اطاعت و تسلیم محض،
آنچنان وحدتی به وجود آورد
که در تاریخ بشریت، همه
دانشمندان جهان به دیده
اعجاب به آن نگریسته، این
عمل را معجزه‌ای بی‌نظیر
دانسته‌اند. و مسلمانان با این
برادری و وحدت و با این

ایمان و عقیده، قدرتی به دست آوردند
که تمام قدرتمندان جهان در برابر قدرت
آنان به زانو درآمدند.

و در جای دیگر با صراحت اعلام می‌دارد که: بدون شک و تردید، مسلمانان، همگی برادران یکدیگر هستند، پس در میان برادرانتان صلح و محبت و آشتی برقرار کنید: «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخْوَيْكُمْ»^(۱)...

هـ تشکیل حکومت الهی

با توجه به اصول اساسی و زیربنایی گذشته: ۱. ایمان و عقیده‌ای مستحکم و راسخ. ۲. قانونی جامع، حیات‌بخش، سعادت‌آفرین و ابدی ۳. وحدت و تشکلی خلل‌ناپذیر، رسول اکرم ﷺ مدیریت جامعه را در دست گرفت و حکومتی را بر مبنای عقول، عقائد و دل‌های مردم بنا نهاد. حکومتی که ائمش به او عشق می‌ورزیدند و جان و مال خود را فدای او می‌کردند. حکومتی که تبلور حکومت و ولایت خداوندی بود و تسلیم، عشق، تعبد، انجام وظیفه و اطاعت متحص از رئیس حکومت و رهبر، در سراسر وجودشان ریشه

داشت و اطاعت او را اطاعت خدا می‌دانستند. حکومتی که سراسر قوانین و دستوراتش، اصول و فروعش، مبانی اجتماعی، اقتصادی، اخلاقی، تربیتی، سیاسی، نظامی-عبادی و همه ابعادش، عبارت بود از دین اسلام؛ و دین اسلام در حکومت رسول اکرم ﷺ عملی می‌شد و تجسم می‌یافت و اصولاً حکومت او یعنی همان دین و دین عبارت بود از حکومت او^(۲).

لازم به یادآوری است: «بر خلاف آنچه که بعضی از کوته‌بینان می‌اندیشند؛ دین تنها مجموعه‌ای از اندرزا و نصایح و یا مسایل مربوط به زندگی شخصی و خصوصی نیست، بلکه دین مجموعه‌ای از قوانین حیات و برنامه فراگیری است که تمام زندگی انسان‌ها مخصوصاً مسایل اجتماعی و سیاسی را در بر می‌گیرد».

بعثت انبیا برای اقامه قسط و

۱. حجرات، ۱۰.
۲. بخاری، صحیح بخاری، ج ۱، باب حب الرسول.

عدل است. «لقد أرسلنا رُسُلنا بِالْبَيِّنَاتِ
وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ
النَّاسُ بِالْقِسْطِ»^(۱)؛

اتَّبِعُوا النُّورَ الَّذِي أَنْزَلَ مَعَهُ أَوْلَئِكَ هُمُ
الْمُقْلِحُونَ»^(۲).

«کسانی که از پیامبر اُمّی پیروی و

اطاعت کنند، پیامبری که او را در کتاب‌های

تورات و انجیل که در نزدشان است، نوشته

می‌یابند آنان را به نیکی‌ها و زیبایی‌ها امتزّا

می‌کند و از زشتی‌ها بازمی‌دارد

و آنچه را که پاکیزه و طیب

است برایشان حلال و هرچه را

پلیدی و خبائث است حرام و

ممنوع می‌کند و سنت‌های غلط

و جاهلی پرمشقت را از عهده

آنان لغو می‌کند و غل و

زنجیرهایی را که برگردن خود

نهاده‌اند برمی‌دارد. پس آنان که

به او ایمان آوردند و حرمت و

عزت او را پاس داشتند و او را

یاری کردند و از نوری که همراه

او نازل شده است متابعت و

پیروی نمودند، اینان همان

رستگاران و سعادت‌مندان

«در حقیقت رسولان و فرستادگان خود

را با نشانه‌ها و بیّنات فرستادیم و با آنان

کتاب و میزان را نازل کردیم تا این که مردم

جهان، قسط و عدل را اقامه

نمایند.»

دین برای گسستن

زنجیرهای اسارت و بردگی

انسان و تأمین آزادی بشر

است.

«الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ

الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي

يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي

التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَا مَرْهَمُ

بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَيْهِمْ عَنِ

الْمُنْكَرِ وَيُحَلِّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ

وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَ

يَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَ

الْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ

فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَ

اگر رسول
اکرم ﷺ موفق شد این
دین الهی و آسمانی را
با سرعت در جهان
گسترش دهد، به این
علّت بود که پس از
ساختن و به
دست آوردن زیربنای
اصلی حکومت، در
اولین فرصت، دست
به تأسیس حکومت
زد و از طریق وحدت
و قدرت حکومت
اسلامی، هدف‌های
الهی را تعقیب نمود

هستند».

دین، برای نجات مستضعفان و ستمدیدگان از چنگال ظالمان و ستمگران و پایان دادن به دوران سلطه آنهاست.

و بالاخره دین - همچنان که گفتیم - مجموعه‌ای از تعلیم و تربیت در مسیر تزکیه و ساختن انسان کامل:

«هو الذی بعث فی الاممیین رسولا منهم یتلوا علیهم آیاته و یتزکیهم و یتعلمهم الكتاب و الحکمة و ان کانوا من قبل لفی ضلال مبین»^(۱).

«اوست خدایی که در میان امت‌ها از میان خود آنان، پیامبری برانگیخت تا برای آنان آیات الهی را بخواند و آنان را تزکیه نماید و کتاب و حکمت، قرآن و احکام عقلی و تشریحی را به آنان تعلیم دهد، گرچه این امت‌ها در گذشته در گمراهی آشکاری به سر می‌بردند».

بدیهی است این هدف‌های بزرگ بدون تشکیل حکومت، امکان‌پذیر نیست (و بدون داشتن یک سیاست

مدبرانه میسر نخواهد شد). چه کسی می‌تواند این هدف‌های بزرگ، عظیم و جهانی و مقدس را با توصیه‌های اخلاقی تعقیب نماید؟ چه کسی می‌تواند با یک سلسله پند و اندرز، اقامه قسط و عدل کند؟ چه کسی می‌تواند زنجیرهای اسارت و بردگی را از دست و پای انسان‌های در بند بردارد و بشکند، بی آنکه به تشکّل و قدرتی متکی باشد؟ چه کسی می‌تواند در جهانی که وسایل نشر فرهنگ و تمدن و رسانه‌های جمعی و گروهی در دست فاسدان، مفسدان و تبه‌کاران است، اصول صحیح عدالت و آزادی و روش صحیح تعلیم و تربیت را پیاده کند و ملکات اخلاقی را در دل‌ها پرورش دهد؟!

و بالاخره در زمان حاکمیت جاهلان و قدرت‌های شیطانی و در زمان‌هایی که قتل، غارت، تبه‌کاری، جنایت و خون‌ریزی را با رنگ و لعاب دموکراسی و حقوق بشر توجیه می‌کنند و در عصر

پس از ساختن و به دست آوردن زیربنای اصلی حکومت، در اولین فرصت، دست به تأسیس حکومت زد و از طریق وحدت و قدرت حکومت اسلامی، هدف‌های الهی را تعقیب نمود^(۱)؛ بسیار باعث شگفتی است که برخی از افرادی که ظاهراً دین‌دار هستند، چگونه می‌خواهند دین واقعی، عملی شود و حال آنکه آن را جدای از سیاست می‌شمارند؟!

در باب امر به معروف و نهی از منکر، که سراسر و عملاً یک قانون مترقی، افتخارآفرین، حیات‌بخش و سیاسی است، می‌خواهند چگونه عملی گردد؟! مباحث «قضایی» و اجرای «حدود» و «دیات» و پاداش و کیفر افراد، آیا بدون حکومت، امکان‌پذیر است؟ و حکومت بدون سیاست معنا پیدا می‌کند؟!

شیاطین استعماری و قدرت‌های

پیامبر اکرم ﷺ این جنایت‌ها عنوان شجاعت و مردانگی داشت، چه کسی می‌توانست یا می‌تواند با این روش‌های اهریمنی و توجیه‌های شیطانی مبارزه نماید بدون این‌که خود با قدرت، تشکیلات و تجهیزات و حکومتی منسجم و خلل‌ناپذیر مجهز باشد؟!

به این جهات است که بی‌تردید، «دین» و «سیاست»، دو عنصر تفکیک‌ناپذیرند و یا به عبارت روشن‌تر، سیاست، یکی از ابعاد واقعی دین حقیقی و واقعی است. اگر دین از سیاست جدا شود، بعد عملی و بازوی اجرایی خود را به کلی از دست می‌دهد و اگر سیاست از دین جدا گردد به فرموده امام علی علیه السلام: به شیطنت تبدیل می‌شود و به عنوان وسیله و عنصری مخرب در مسیر منافع خودکامگان و شیاطین چندچهره قرار می‌گیرد.

اگر رسول اکرم ﷺ موفق شد این دین الهی و آسمانی را با سرعت در جهان گسترش دهد، به این علت بود که

۱. با استفاده از تفسیر نمونه، ج ۱۵، ذیل آيات ۱۵ و ۱۶ سورة نحل.

۳. آوردن و اعلام قانونی الهی، جهانی، جامع و سعادت آفرین و حیات بخش (قرآن).

۴. ایجاد اخوت و وحدت و یکپارچگی و تشکل.

۵. بر مبنای چهار اصل فوق، تشکیل حکومت الهی و اسلامی برای پیاده کردن احکام و مقررات دین اسلام از جمله عدالت در همه ابعاد و تضمین سعادت مردم.

بنابراین با فهمیدن سیره نبوی، تفکر جدایی دین از سیاست، مربوط به افرادی است که دین را نفهمیده اند و یا نخواسته اند بفهمند و سیاست را شیطنت و تزویر معنا کرده اند!

شیطانی حق دارند که دین را جدای از سیاست بدانند چون دین و سیاست واقعی دینی، آنان را از اعمال شیطانی باز می دارد و جلوی فحشا و منکرات و تبه کاری های آنان را می گیرد و مانع شهوت رانی های آنان می شود ولی برخی دین داران چرا؟! جز این است که بگوییم اینان ادراکی از دین واقعی ندارند؟!!

و کوتاه سخن این که سیره عملی پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله چنین بود:

۱. با ایجاد ایمان و عقیده ای بر مبنای معرفت و شناخت خدای متعال.

۲. توجه دادن انسان ها به ادامه حیات و جهان پس از مرگ و رستاخیز و رسیدن همگان به پاداش و کیفر اعمال.